

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političan list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Liogovih uli-
cah št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Umiranje dualizma.

Dualizem je sedaj deset let star. Njegovi botri prerokovali so mu pri njegovem porodu leta 1867 veselo bodočnost, rekli so, da ima otrok čvrsto zdravje. Našli so se pa že tačas ljudje, ki so spoznali, da to dete ne bo dolgo živelo. Zdaj je tega deset let, in trditev federalistov se začneja vresničevati, da dualizem za Avstrijo ni, da se ne more dolgo vzdržati.

Zdaj so prišli tudi že njegovi botri do spoznanja, da dualizem hira in boleha; drugi pa že skoraj pričakujejo njegovo smrt. Ponovitev avstro-ogerske nagodbe se vrši s takimi težavami, da je moralo zaradi tega odstopiti že ogersko ministerstvo, pa je bilo nazaj poklicano, kar je te dni zadelo tudi avstrijsko ministerstvo. Dualizem je vendar ustvarjen za Nemce in Madjare, in če se že ti na njegovi podlagi porazumeti ne morejo, je njegova vrednost pač lahko ocenjena, če pomislimo, da je mnogo narodov pod cesarjem, ki o dualizmu že iz početka niso hoteli nič slišati, in kateri so tega mnenja zdaj bolj, nego kdaj.

Beustovo delo pač že početkom mnogim Nemcem in Madjarom ni bilo po volji; Nemci so hoteli centralizacijo, Madjari pa osobno zvezo; toda glasna reklama, ki se je tačas dualizmu delala, zadušila je vse nasprotno glasove, in vse je bilo polno nade in veselja, ker so se „Slovani po izreku Beustovim na steno pritiskali.“ Pa to veselje je le kratko časa trpelo.

Država je bila na dva kosa razcepjena, in tako oslABLJENA, kakor prej po nobenej vojski ne. Ogrji so vedno večje terjatve stavili, vrinili so se v vse važne pozicije, z delegacijami so dobili prevago v roke, ker jim te

dadó popolno ravnopravnost z našo polovico; naša polovica pa je bila oslABLJENA vsled narodnih bojev in različnih političnih strank, ter tako popolnem milosti ogerske vlade izročena. Nemci so morali Ogrom vse dovoliti, samo da so jim ti nadvlado v Cislajtaniji zagotovili, zahtevali pa so za svojo podporo vedno večje žrtve. S tem da je Madjar Andrassy stopil na čelo skupne vlade in prevzel krmilo zunanje politike, bila je hegemonija Madjarov dovršena, in Nemci so se videli prevarjene po tistih, s katerimi so se bili zmenili vlado deliti. Naravno je tedaj, da se je tudi pri Nemcih navdušenje za dualizem pozgubilo, in smatrajo ga le še za neizbegljivo zlo. Izjave, kakor je bila Kellerspergova: da je le inozemec zamogel državo na dvoje raztrgati, take izjave so karakteristične in značijo dobro prevrat javnega mnenja po nemški Avstriji. Čedalje bolj se sprevidi, da je bil celi dualizem prenačljeno delo. Ako bi bili časi mirni ostali, mogel bi se dualizem še kakih dvajset let vzdržati. Toda vršili so se med tem dogodki, ki politično položje popolnoma spreminjujejo, na vzhodu godé se velike, odločilne premembe, ki morajo neizogibno svoj vpliv raztegniti tudi na Avstrijo. Slovansko vprašanje je prišlo v tek, in ono mora stebre dualizma izpodnesti. To je tako gotovo, kakor mora voda Ljubljanice toliko časa teči, da se v črno morje zlije. Zgodovina si ne da ukazovati: „stoj!“ ali pa „hodi naprej!“ Svetovna zgodovina je podvržena božjim zakonom, nikakor pa ne volji posameznih mogočnikov. Kdor se njenemu teku uda, nese ga naprej, kdor se jej ustavlja, ga uniči. To resnico naj bi naši avstrijski državniki pred očmi imeli, potem bodo vedeli,

kako se jim je vesti. Namesto ustavljati se narodnostni ideji, katero ustavljanje nas stane že Lombardijo in Benetke, naj se ta ideja raje podpira, potem bo Avstrija rastla in napredovala! Žalibog je pa istina, kar je rekel prvi Napoleon, da je Avstrija vedno za jedno idejo, in za jedno armado prepozna; za to pa hira in ne more k moči priti. Vendar ni še prepozno, še je čas, da se Avstrija okoristi z vzhodnimi homatijami, ako se posluži ideje narodnosti. To pa zamore le po padu dualizma, po spravi s slovanskimi plemeni. In če sama ne bo hotela, okolnosti jo bodo k temu prisilile, da se spravi s Slovani, kajti na severni in na južni meji trka slovanska ideja na avstrijska vrata, in Avstrija bo primorana, sprijazniti se s svojimi Slovani, da jej sosedstvo Rusije, Srbije, Črnogore in Rumunije ne postane nevarno. Res je izvršitev narodne ideje za mnogojezično Avstrijo težavna, pa le tako dolgo, dokler se jej Avstrija ustavlja; vsa težava in nevarnost pa se dá odstraniti, ako Avstrija vsem narodom resnično ravnopravnost in svobodo dá, takó da ne bode nihče imel vzroka čez mejo škiliti. Najboljši dokaz za to nam je Švica, kjer stanujejo različni narodi mirno drug poleg drugega, ter se ne želé odcepiti od skupne domovine, ker jim daje resnično ravnopravnost in večjo svobodo, nego jo imajo sosedne enakorodne države. Francoz v Švici se ne želi združiti s Francosko, ker sme biti tudi v Švici Francoz, in ima svobodne postave, mir in red, na Francoskem pa vidi večne zmešnjave in prekucije. Švicarski Nemeč vidi na Nemškem viadati povsodi prusko „pickelhavbo“, nikjer pa ne prave svobode, zato ostane raje Švicar. Ako se hoče tudi

Nikolaj Aleksevič Nekrasov.

Poleg tolikih žrtev ruskega naroda, ki so pale v veličanstveni borbi proti sovražniku Slavenstva in krščanstva, pal je tudi en vojvoda, ne vojaških trum, nego duševnih — slavni ruski pesnik Nikolaj Nekrasov je svršil svoj mukotrni život 10. jan. 1878.

On se je rodil l. 1825 v vasi pod Jaroslavljem od neobogate dvorjanske rodovine. Do trinajstega leta so ga odgojevali doma, potem je pohajal skoz dve leti v jaroslavsko gimnazijo, in kot mladič šestnajstih let pride v Petrograd z dvema namena, da se vpiše na vseučilišču in da se izobrazi v literaturi.

Od tega se počno zanj dolga leta težkih borb in pomanjkanja, s kojim se ima boriti mlad nepoznat talent, neimajoč samostalnih sredstev. Tečajem l. 1840—41 je obiskoval Nekrasov marljivo vseučiliščna predavanja kot izvanreden slušatelj in v tej dobi izda prvo knjigo svojih del pod naslovom: „Mečti iz zvuki.“ Bilo je to za časa težke borbe pesnika z bedo in razčaravanjem ideala. Da si na kak način

preskrbi za življenje s stalnim poslom, počel se je baviti z vsako srtoke literature.

Začel je pisati pripovedke, pesme in so-stavljati recenzije. Cele dni je bival v knjižnici, obkoljen s knjigami, v kojih je iskal nauke in odgovor na ona vprašanja, koja ni mogel rešiti njegov um, nenaobražen pravilnim redom.

Nekolikokrat pročita knjige, koje je imel recenzovati; sedel je pri njih cele noči: in ta posel je bil od velike koristi mlademu pesniku; po njem je dopolnil on nepopolnosti svojega naobrazovanja in doseže znanje, koje mu je bilo neobhodno potrebno na bodočem mu literarnem delovanju.

Še huje so ga zadeli v čutiljivo dušo prvi neuspehi literarnih poskušanj. Vrstnik njegov in auktoritet tedanje ruske inteligencije — Bielinski — se je izrazil vrlo neljubeznjivo o tem prvem delu Nekrasovem.

Mine še nekoliko let raznoličnega delovanja in menjanja, nad in razčaravanja, poprejšego se je smer pesnikov ustanovil, ter stopil prve stopinje po enem potu, kojim je hodil

nespremenjeno do onega časa, ko ga je nesrečna smrt pograbila.

L. 1845 se je Nekrasov že sprijateljil z Bielinskim ter pisal svoje pesme v lepi časopis te dobe — v „Otečestvenija zapiski“. L. 1847 je začel izdavat skupaj z J. J. Panajevim časopis „Sovremenik“, ter ga ni popustil dvajset let. Od tega časa se je razvijalo njegovo pesniško delovanje, pretrgano včasih po cela leta postojano onim pravcem, kojim je teklo življenje ruske inteligencije! Duša pesnikova je prislušivala tudi najmanje napredovanje ruskega uma v onem velikem času prememb, reform in navdušenja.

V muzi Nekrasovej zrcalilo se je vierno in polušno vse, kar se je takrat dogodjalo v duševnem svetu, in — pomanjkanje.

Vsaki, ki je čital njegove pesme, občutil je, da nam pesnik s svojimi značajnimi stihovi ponavlja naše lastne misli, nade in vprašanja. Ker si je jemal za predmet svojim pesmam tačasne čine, jade, grehe itd., postal je tim razumljiveji in pristupnejši širjemu občinstvu in samemu narodu.

Avstrija tako vrediti na podlagi federalizma, narodne enakopravnosti in svobode, potem jej strah „panslavizma“ ne more nič škodovati. In ker še vedno upamo, da bo v Avstriji to izpoznanje vendar enkrat prodrlo, in zdaj je ravno pravi čas za to, toraj se nadejamo, da so dnevi dualizma šteti, in da se bode moral že skoraj boljši, federalistični sistemi, v narodu smislu osnovane, umakniti. Ako se to prav ne zgodi že sedaj, vendar živimo v trdni nadi, da na ta za nas ugodni prevrat ne bomo več dolgo čakali. Nemci se federalizma ne bodo več tako silno branili, ker jim tudi dualizem očitno nič ne dopada, in mnogi iz njih ga bodo še z veseljem pozdravili kot rešitelja iz nenasiljivih madjarskih krempljev!

Z bojišča.

Vsled premirja prenehalo je vojevanje povsod, ker sta tudi knez Milan in Črnogorski knez pritrdila Rusiji, ki je obljubila, da hoče pri sklepanju miru varovati koristi obeh teh dežel. Srbi so se bili še 30. januarija sprijeli s Turki pri Vranju, kamor so se bili pred njimi umaknili s Kosovega polja. Srbi so Vranjo vzeli in vjeli 4 do 5 turških taborov; sami so zgubili okoli 300 mož. Turki so se umaknili v Gredelico. Tudi med Turki in Črnogorci je bil 31. januarija še hud boj pri Podgorici in Kaharici, kjer so bili pa Turki tepeni! Pri Vratini je Maša Vrbica vjel še kakih 600 Turkov.

Premirje, ki se je med Rusijo in Turčijo 31. januarija sklenilo, pa še nikakor ne daje zanesljivega poročstva, da bi premirju sledil tudi mir. Rusija je pritrdivši premirju pokazala, da je pripravljena vojevanju konec storiti, vendar pa ostane njena vojna v vseh tistih krajih, ki si jih je osvojila, in ki ji store mogoče nadaljevati vojsko z enako slavim uspehom, kakor jo je sedaj končala. To potrjujejo besede, ki jih je nedavno car govoril Vilborskemu polku: „Čestitam vam k premirju, je rekel, za čigar slavne pogoje se imamo zahvaliti, našim vrlim vojakom, ki so pokazali, da jim ni nič nemogoče. Pa vsled tega še nisimo na koncu, in pripravljeni moramo biti, dokler ne dosežemo stanovitnega Rusiji dostojnega miru. K temu naj nam Bog pomozi.“ Natančnejši pogoji premirja še niso znani, le toliko se ve, da se morajo Turki umakniti iz podonavskih trdnjav in iz Erzeruma. Po skle-

nitvi premirja so se takoj v Drinu začele obravnave zaradi miru, ktere vodi general Ignatijev, ki je bil nekaj dni prej v Bukarešti zaradi dela Besarabije, kojega naj bi Rumunija odstopila Rusiji. Ministri so s knezom to reč v posebnem svetu pretresali, pa niso nič določnega sklenili, toliko pa je skoraj že zdaj gotovo, pravijo časniki, da bode Rumunija Rusiji željo naravnost odrekla.

Grki se pa za premirje ne zmenijo in njihova vojna je 3. t. m. prekorčila mejo. Turški vojaki so ji izročili ključe mejnih vojaških kasarn, potem pa so se umaknili v Domoko. Grki pravijo, da se nečejo s Turkom vojskovati, ampak le svoje rojake v Tesaliji, Macedoniji in Epiru braniti pred grozovitostmi turškimi. Turčija pa ni tega mnenja in je Hobart-paši zaukazala, da naj bo brodovje za odhod pripravljeno. Tudi Anglija je dve ladiji iz Malte poslala v besiško luko.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. februarija.

Avstrijske dežele.

O ministerski krizi poroča se z Dunaja, da bode dosedanje ministerstvo še dalje ostalo na krmilu; 4. t. m. so bili načelniki raznih klubov državnega zbora zopet povabljeni k ministerskemu predsedniku, da se dogovoré o predlogih gledé nove pogodbe z Madjari. Da bi poslanci te tem laglje sprejeli, jih hoče neki ministerstvo najprej predložiti gosposki zbornici. Državno motovilo se bo tedaj zopet začelo vrtiti, a ker se Madjari nočejo prav nič vdati, se sme za gotovo reči, da se bode čez nekaj časa zopet ustavilo in da bo štrna morda še bolj zamotana kakor je sedaj.

Državnemu zboru je včeraj knez Auersperg prečital cesarjevo pismo, s katerim se dosedanje ministerstvo zopet kliče na krmilo. Ministerski predsednik je potem opravičeval svojo odpoved ter rekel, da so se cesar prepričali o nemogočnosti novega ministerstva ter se obrnili do dosedanjega nadejaje se, da se bode vsled obojne odjenljivosti doseglo porazumljenje. Ministerstvo se volji cesarjevi ni moglo ustavljati in prosi zbornico, da naj pospeši obravnave o pogodbi med Cislo in Translo.

Vnanji minister Andrassy je razposlal vladam, ki so l. 1856 podpisale pariško pogodbo, vabilo, da bi se na Dunaji zbrala konferencija, ki bode pretresala razmere med Turčijo in Rusijo. Rusi so s konferencijo sicer

zadovoljni, vendar pa žele, da bi se sošla v kaki mali državici.

V Ogerskih zborniških krogih šumi kakor v bčelnjaku. Razmera glasov še ni gotova. Vsi moledvajo za hrvatske glasove. — Rusija ni temu nasprotna, da bi Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino, pa Madjari nečejo in nečejo. Toda naposled bodo morali: Pri obravnavanju o miru bode Avstrija zahtevala povrnitev tistih stroškov, ki jih je imela za bosenske in hercegovinske begunce. Turčija ji teh stroškov ne bo mogla povrniti, če bi tudi hotela, in Rusija ji bode ponudila Bosno in Hercegovino kot nekako odškodovanje za to, kakor bode tudi ona sama namesto denarne odškodnine, ktere Turčija ne more plačati, zahtevala nekaj turških dežel.

Vnanje države.

Nemški državni zbor se danes prične. Cesar ga ne bo osebno odprl.

V francoski skupščini so se v soboto podajali Gambettovci in Bonapartovci tako hudo, da se je desnica naposled umaknila iz dvorane. — Te dni se je bilo zbralo v Parizu 50 škofov, da bi se posvetovali, kako bi katoliška vseučilišča varovali pred napadi frajmavrarjev.

Na ruskem dvoru si nekteri močno prizadevajo, da bi očrnili Avstrijo. Car in knez Gorčakov pa neki ne verjameta dotičnim ovadbam in sta trdno prepričana o poštenih namenih Avstrije. Tako se iz Petrograda poroča Pol. Corr.; drugi listi pa vse drugači govore in naznanjajo, da Rusija ob naših mejah zbira veliko vojakov. Glede na madjarsko proti-rusko hujskanje, bi to ne bilo nič čudnega.

Izvirni dopisi.

Izpod Gorjancev, 3. februarija. (Zbor krajnega šolskega sveta.) Minulo je že 4 leta, kar je bil za Podgrajsko šolo izvoljen krajni šolski svet in od tedaj ni nikdo vedil zanj. Predsednik temu svetu je g. Saitz St. Mihel Stopški-Vavtovški-Podgrajski župan, kateri stanuje v Gornjancih, pisarno pa ima v Kandiji pri Rudolfovem. Predsednik menda vsaj pisari, kar ima v ti stroki opraviti, ali seje ni še sklical nikdar, ampak dela samovoljno, ne da bi ktereга svetovalca potreboval. Denar pač natančno iztirjuje, nikogar pa ne popraša, za koga bi ga bilo treba, ker proračun sam napravlja, drva za šolsko kurjavo sam oskrbljuje pa tako pozno, da morajo otroci skoraj

Zares nobeden pesnik ni opeval nevolje, siromaštva in bede prostega naroda, kakor on, in s tim se je on skoraj najrajše bavil. To njegovo zanimanje je moralo naravno proizvesti ono, kar je temu protivno, namreč satiro na tlačitelje, razuzdanost in bogataše trdega srca.

In boreč se v tej borbi in videč silno razliko izmed kmeta in ruske inteligencije, namreč veliko zaostajanje kmetov, med kojimi kakor da se zastonj seje seme uma, pretrpi velike duševne muke, ki so našle v mnogih žalostnih verzih svoj izraz, posebno v zadnjem času.

V zadajej kujigi njegovih del nahajamo sledeče vrstice: „Sjeatelj znanja na nivu narodnuju — Počvu (polje) ti, čto li, nahodiš bezplodnuju, — Hudi-l (slab) tvoj sjemena? — Robok (plah) li srdcem ti? slab li ti silami? — Trud nagraždajestsja v shodami (plod) hilimi (slab)?“

Posebno mestno življenje je podajalo pesniku s svojo nebrigo za ruske nevolje mnogo gradiva zlobnej satiri. Edino vas s svojo tišino

mogla je upokojiti njegovo dušo. Tamkaj je najrajše živel, pisal, peval in snoval.

Zagledavši pristo vaško cerkvico, vzklikne iz dna svoje duše: „Hram božji zasvetlil se na gori, ter napolnil iznenada mojo dušo z otročjim, čistim čustvom vere. Ni odreka, ni sumnje, glas nebeški kliče: Upotrební sretní čas in stopi semkaj odkrite glave! Pa da je še tako toplo ptuje more, še tako krasna ptujina; ne bode ona izlečila naše nevolje in razveselila ruske tuge! Hram izdihljejev, hram tuge, ubogi hram svoje zemlje, večega zdihanja nista čula niti rimski Peter, niti Kolobej! Semkaj prinaša narod, od tebe ljubljen sveto breme svoje velike žalosti ter polahkan odhaja. Pristopi! Jezus bode položil na te roke in vzeti ti s sveto voljo okove s tvoje duše, muke iz srca in griz od bolne vesti ... Jaz sem prišlušal ... in pristopil kot dete, da se Bog usmili ugnjetenih, tugujočih“ itd. Ta borba Petrogradjana s pravim Rusom napolnuje skoraj vsa njegova dela. Kot izjema svoje okolice, ni se Nekrasov podajal dvojbi, nego on je vedno hranil v dubljini svoje duše veliko nado v bo-

dočnost Rusije in v njeno ogromno snago napredka.

Glej vzvišenih besed, s kojimi se more najbolje v tej dobi završiti kratka ocena njegovega življenja in delovanja: „Rus podnjalas so svich storon. — Use, čto imiela, otdavala — Ina zaščitu visilala — So svieh proseločnih putej — Svoih pokornih sinovej. — — — Sveršilos! Mertvie otpieti. — Živie prekratili plač — — — Vojna molčit i žertv ne prosit. — Narod, stekajas k altarjem, — Hvalu userduuju voznošit — Smirivšim gromi nebesam — Narod — heroj! v borbe surovoj — Ti nešatnul se do konca, — Svietleje tvoj vienec ternovoj — Pobiedonosnoga vienca!“ (Rusija se je podigla od vseh stranij in poslala na obrambo iz vseh daljnih potov pokorne si sinove. Svršilo se je! Mrtvim so odpeta spela, živi so prenehali jokati se ... Vojna molči in neišče žrtev. Narod se stišče k oltarjem ter pošilja srčno hvalo k nebesam, ki so pomirile gromove ... Narod — junak! ti se nisi pomešal do konca v krutej borbi, tvoj je trajav venec sjajajei od pobedonosnega!) J. St.

celi mesec v šoli zmrzovati. Ta predsednik je hotel tedaj vendar enkrat pokazati, da ima komu predsedovati in zato je blagovolil po občinskem pisarju, seveda nemški, napisati povabila ondotnemu g. župniku in 2 krajnima šolskima svetovalcema — ker več jih ni, eden je namreč že umrl in eden ni doma — da naj v petek t. j. 1. svečana pridejo 2 uri daleč v občinsko pisarno v Kandijo, k posvetovanju o definitivni potrdbi ondotnega učenika g. B.. Ko pa povabljeni o določeni 11. uri v pisarno pridejo, se jim je prvosednik odtegnil in odšel v Rudolfovo, naročil pa je občinskemu pisarju naj se povabljeni podpišejo — na prazen papir. G. župnik in svetovalec temu oporekajo in tirjajo sejo, pri kateri mora prvosednik biti, pa se ve da zastoj. Potem odidejo naročivši obč. pisarju, naj prvosedniku naznani, da jih v drugo nikakor ni več velja — se za nos voditi pustiti — in hoditi k napovedanim sejam, katerim se pa vabilec odtegne, da ne bi moral kake grenke požreti kali? Takšna je bila tedaj I. seja krajnega šolskega sveta Podgrajskega (Mehova) v 4 letih. Radovedni smo le, ako bo tudi v ti reči prvosednik, kakor v drugih rečeh, sam g. učnika definitivno potrdil — v imenu pomnoženega (?) krajnega šolskega sveta, in svoje mnenje v izposojenem formularu okrajnemu in deželnemu šolskemu svetu predložil?

G. učenika B. vsi farmani spoštujejo in svetovalci bi ga bili enoglasno potrdili, toda ne v taki seji, — ako se takó imenovati sme — ker z njo se nova šolska postava zaničuje. Da prvosedniku ni veliko mar za šolo, kaže tudi s tem, ker je bil čas svojega poslovanja samo enkrat v šoli in je vprašal otroke: „ste kaj flisk?“ pa je zopet odšel. Blažena šola s takim prvosednikom!

Iz Trsta, 5. februarja. (Posojilo in lahonstvo.) Naše starešinstvo je sklenilo, da vzame na posodo 1.600.000 gld.; opozicija se je temu ustavljala ter tirjala boljše gospodarstvo, toda zastoj: po dolgej razpravi se je predlog sprejel, če tudi so se opozicijski svetovalci zdržali glasovanja. Da se pokrijejo obresti za dolg, pa se naložijo na davke priklade po 20% in 5%. Ako bi svetovalstvo bolj varčno ravnalo z denarji pri nekaterih rečeh, ne bi bilo treba posojila pri velikih dohodkih, ki jih ima tržaška občina; pa je že taka: Za neke reči se mestnim očetom ne zdi greh metati preč občinski denar, med tem ko so za kake druge malenkosti strašno trdi in varčni. — Lahonske izjave o smrti prvega laškega kralja niso ostale brez nasledkov; nek Lah, ki je hotel trgovca siliti, da bi bil zaprl prodajalnico zaradi Viktor Emanuelove smrti, bil je obsojen na dva meseca zapora in po dostanej kazni v izgnanstvo iz avstrijskih dežel. Vrednik tukajšnjega lista „Indipendente“, Piccoli, je v luknji, in sovrednik Matkovič pa je z begom ušel enakej osodi; omenjeni list je bil že večkrat konfisciran, pri nekej konfiskaciji o času Viktor Emanuelovi smrti, hotela je lahonska druhal imeti list ven, na kar je nastal hrup in upor proti policiji, ki je hotela liste iz prodajalnice pobrati — odtod zapor in preiskovanje. Skrajni čas je, da se rogoviljenju konec stori, ker premehko ravnanje z državnimi sovražniki vnema v njih še večjo predrznost, češ, saj se nas boje. Mi sicer nismo za to, da bi se s silo zabranjevalo prosto mišljenje, toda kar presega postavne meje, kakor so hrupne demonstracije, in kar diši po izdajalstvu domovine ter žali poštene in zveste državljanke, to naj se le siloma zatira. Najboljši jez sovražnemu navalu pa postavi vlada s tem,

ako bode podpirala slovenski živelj na Primorskem, kar se je že tolikrat povdarjalo.

Domače novice.

V Ljubljani 7. februarja.

(Konfisciran) je bil zopet zadnji Slovenec št. 14 zaradi vodnega članka „Zopet tuji in meščani,“ pa zaradi nekega dopisa iz Mokronoga. Oba članka sta omenjala zadnjih volitev za kupčijsko zbornico. Tudi „Slov. Narod“ je bil ravno isti dan zaradi volitev konfisciran.

(Okrajni glavar Vesteneck) v „Tagblattu“ naznanja, da iz raznih ozirov ne kandidira za državnega poslanca kranjskih velikih posestnikov in bi dotične izvolitve ne sprejel, ampak da za to mesto priporoča brata ranjkega Thurna, grofa Gustava Thurna.

(Valvazorjeve kronike) prišel je že na svetlo 26. snopič (V. knjige 1. snopič), ki popisuje prebivalce dežele Kranjske, ktera je bila po mnenju pisateljevim že obljudjena pred vesolnim potopom. Tisk tega snopiča je lep in natančen ter potrjuje našo sodbo, ki smo jo bili izrekli že početkom o g. Krajčevi tiskarni.

(Zaroka). Hči državnega poslanca grofa Hohenwarta, grofica Marija, se je zaročila s poročniškim tajnikom grofom Maksom Seilerom in Aspangom.

Razne reči.

— Za turške begunce v Carigradu so naš cesar darovali 10.000 gld.

— D ruštvo sv. Jeronima v Zagrebu, Hrvatom to kar Slovincem društvo sv. Mohora, je 24. preteklega meseca imelo svoj občni zbor in obhajalo god svojega desetletnega obstanka. Predsednik mu je kanonik g. T. Gojdek, bilježnik g. J. Pliverić. Društvo ima doslej vpisanih do 4000. Društvena glavica iznaša 42.806 gld. 25 kr., zakladnica za nagrade pisateljem 3150 gld. L. 1877 je izdalo društvo kalendar „Danico“ za 1878 v 15000, „Življenje Svetnikov za April v 5500 in „Pčelarstvo“ v 5500 iztiskih. Stroškov je za te knjige bilo 5916 gld. Posebno hvalno in veselo je v poročilu brati, kako se vse vlade, duhovske in deželske, šolske in celo vojaške prizadevajo društvene knjige marljivo razširjevati med hrvaškim ljudstvom ter povzdigati ga k večji omiki in duhovni izobraženosti.

— † Valentin Čičigoj, profesor gimnazijski v Oseku po rodu Slovenec iz Solkana blizu Gorice, je umrl 28. jan. t. l.

— S podporo jugosl. akademije je prišla na svetlo že osma knjiga za zgodovine južnih Slovanov jako znamenita: „Monumenta spectantia historiam Slavorum meridionalium“. — Starine. Knjiga IX. — V kratkem izidejo „Djela Jvana Gundulića.“ — Veliki rječnik hrvaškega jezika vreduje prof. dr. Gjurjo Daničić, tolmačen bode tudi v jeziku latinskem, in prične se tiskati v dvéh letih, se vé da s pomočjo jugosl. akademije znanosti in umetnosti. —

— Umrl kralj Viktor Emanuel je zapustil 36 milijonov lir dolga. Naslednik Humbert I. hoče ta dolg blezo iz svojega kraljevega premoženja poplačati, torej bolj varovati, več gradov, pristav itd. prodati. Samih konj je bilo v kraljevih hlevih do 1800, katerih mnogo hoče naslednik darovati častnikom, in le tiste obdržati, ki jih je kedaj sam Viktor jahal.

— Cerkvi v Železnikah so za no tranjo opravo cesar podarili 300 gld.

— Zeitschrift für katholische Theologie. Redigirt von Dr. J. Wieser S. J. und Dr. F. Stentrup S. J., Professoren der Theologie an der k. k. Universität Innsbruck. — Innsbruck, Felician Rauch (Pustet). Erscheint in Quartalheften à circ. 12 Bg. 8° Preis 3 fl.

Pred leta dni vstanovljen nastopil je omenjeni časopis že drugi tečaj; krepko in z vidnim vspehom napreduje v reševanju svoje naloge. Stališče mu je strogo znanstveno, kar ga bistveno loči od „Linzer theol. prakt. Quartal-schrift“, ki se bolj ozira na praktične zadeve. Po objubi v prospektu dani bode gojil in pospeševal katoliško teologijo, ter katoliško Avstrijo v periodični literaturi bogoslovske vede vsestransko zastopal. Sodelavce ima v prvi vrsti profesorje bogoslovske fakultete v Inomostu, ki so razun dveh jezuiti; pa tudi drugi pisatelji so mu obljubili svojo podporo. — Dokler Slovenci lastnega teološkega časopisa ne zmoremo, smo že kot Avstrijani dolžni, pridružiti se organu, ki brez ozira na narodnost pomagati hoče, da Avstrijski katoličani vednostno čast katoliške Avstrije proti inozemstvu ohranimo. Da se živahnega delovanja v vseh strokah bogoslovja marljivo vdeležimo, naj nas spodbuja misel, preveč zanemarjena, da prav zaprav katoliškim Slovanom gre naloga, proti verskim zmotam slovanskega izhoda v znanstven boj se podati enako katoliškim Nemcem, ki se po svojih učenjakih zmagovito in blagonosno borijo z nemškimi protestantizmom.

Gradivo vsakega kvartalnega snopiča je v tri skupine razvrsteno: Abhandlungen; Recensionen; Bemerkungen und Nachrichten. Razprav je prvi letnik 14 prinesel, jedrnatih in zanimivih. Številne recenzije se odlikujejo po temeljitosti in objektiviteti: bralcu pokažejo istinito vrednost literarnega dela, pisatelja pa opozorijo skromno odločno na kake pomanjkljivosti. Posebno priznanje zasluži tudi tretji predel; kajti neznaten napis: opombe in poročila“ krije rudnik dragocenih notic, ki bralcu širijo obzorje, erudicijo mu prospešno bogatijo.

Konečno podamo kazalo I. snopiča (14 pol.) zdajnega letnika: I. Abhandlungen. 1. Zur Frage über das Moral-System. Von Dr. Ludwigs, Subregens u. Moralprofessor in Regensburg. 2. Der Coelibat eine apostolische Anordnung. Von Prof. Bickell. 3. Der Galileische Process, auf Grund der neuesten Acten-publicationen historisch und juristisch geprüft. Von Prof. Grisar S. J. 4. Plan und Zweck des Matthäus-Evangeliums. Von Prof. Wieser S. J. — II. Recensionen. 1. Bardenhewer: Des hl. Hippolytus von Rom Commentar zum Buche Daniel (Seisenberger, Prof. in Freising.) 2. De Breda: Considérations sur le mariage (Prof. Stentrup S. J.). 3. Wohlwill: Ist Galilei gefoltert worden? (Prof. Grisar S. J.). 5. Tillmann: Das Gebet (Noldin S. J., Regens des theolog. Coactivet in Innsbruck). 6. Kluge: Philosophische Fragmente (Prof. Wieser S. J.). 7. Hamma: Geschichte und Grundfragen der Metaphysik (Derselbe). — III. Bemerkungen und Nachrichten. Petrus in Rom. — Ueber den Tod des hl. Evangelisten Johannes. — Fest Mariae Himmelfahrt in der griechischen Kirche. — Die Philosophie der Vorzeit von P. Kleutgen S. J. — Die authentische Sammlung der hl. Ablässe. — Der chaldäische Text des Buches Tobias. — Uccelli's Studien über die Autographen des hl. Thomas Aquinas. —

Ta časopis se more v vsekej knjigarui naročiti, ali neposredno od založbe prejemat (Buchhandlung Felician Rauch in Innsbruck, Innrain 6.) Cena celega letnika s pošiljatvo vred znaša 3 gld. Duhovniki ga tudi dobijo,

ako mesto treh goldinarjev prevzamejo sedem sv. mešnih intencij; naročila te vrste sprejema Dr. Nicolaus Nilles, profesor cirkev. prava na Inomostskem vseučilišču (Universitäts-Strasse 8. Innspruk). F. *)

*) Na podobiceh, katerih omenjate, stoji: Anton Müller in Innsbruck, in ravno tako kakor mi, je poročal tudi dunajski „Vaterland“ o njih.

Umrli so:

Od 31. jan. do 4. febr. Marija Rogelj, dekla 32 l., za vtriplj. pljuč. Marija Wimmer, zas. o. 5 l., za sušico. Marija Podlogar, del. v. 79 l., za jetiko. Neža Stefani, gost. v. 62 l., za vtriplj. pljuč. Marijana Ozebek, cigararica 19 l., za krčem. Radoslav Draschler, štac. pom. o. 1 1/2 l., za sušico. Johana Maller, parovozn. h. 14 l., za sušico. Alojzij Jakolin, miz. o. 7 m., za božjastjo. Janez Merše, gost. 58 l., za prehlajenjem. Anton Gaišer, miz. 70 l., za mrtudom. Miha Juvan, nakladalec 58 l., Alojzija Zalohar, zas. o. 13 m., Feliks Schwegel, 19 l., Jože Janežič, del. o. 4 l., vsi za jetiko. Mina Černevk, del. ž. 59 l., za vodenico.

Telegrafične denarne cene 6. februarja.

Papirna renta 64.50 — Sreberna renta 67.70 — Zlataranta 75.60. — 1860letno državno posojilo 113.25 Bankine akcije 810 — Kreditne akcije 230.25 — London 118.20 — Srebro 103.40. — Cos. kr. cekini 5.58. — 20 frankov 9.43.

Hiša v najem.

V Zagradcu pri Žužemberku se v najem oddaja po nizki ceni hiša s peterimi prav prostornimi sobami, s kuhinjo in tremi prostornimi kletmi, kakor tudi hlevom za 12—15 govčd ali konj. Nad hlevom je skedenj z žitnico in magazinom za shrambo raznega blaga. Zraven je tudi svinjak.

Omenjena hiša s hlevom, skednjem itd. je prav v dobrem stanu zraven kantonske ceste, ter jako priročna za gostilničarje, kupčevalce in razno obrtnijo itd.

Kaj več o tem se izve pri gospodu učitelju

Franju Lobe-tu
v Zagradcu.
(Pošta Žužemberg.)

(1)

Sprememba stanovanja.

Podpisani vljudno naznanja, da je njegova štacuna od danes naprej v Slonovih ulicah v Lukmanovi hiši št. 11.

Z odličnim spoštovanjem

(1) **Josip Geba.**
urar.

Ravno tukaj se koj sprejme učenec.

„Peštansko zavarovalno društvo“.

Premoženja znaša 31. decem. 1867 gl. 5,461.807.83 Škole je plačalo društvo od l. 1864

do 1876 16,013.244.—

Glavno opravništvo za Kranjsko in spodnje Štajersko se uljudno priporoča za naročila in zavarovanje proti škodi po ognju, na življenje, in zrcala proti vltomu.

Posebno pak vabi k zavarovanju na

življenje.

Peštansko zavarovalno društvo zavaruje na življenje po raznih načinih: da izplača zavarovalni znesek po smrti zavarovanca, ali kadar doseže odločeno starost (otrokom doto) in tudi za pokojščino.

Glavno opravništvo v Ljubljani je zmirrom pripravljeno vprašanje odgovorjati, pogoje razjasniti jasno in podati tarife.

Franz Drenik, (3)

pisarna glavnega opravništva v Ljubljani, kongresni trg. št. 14 v II. nadstropji.

Iz Toplic.

Javna zahvala.

Gosp. Francu Wilhelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u pri Dunaji.

Od leta 1865 sem vsled hudega pohabljenja moral skoraj vedno sedeti in sem zlasti o mrzlih tednih veliko trpel vsled prvotne bolezni in njenih nasledkov. Wilhelm-ov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi g. Francu Wilhelmu, lekarničarja v Neunkirchenu pri Dunaji, mi je pa še vselej potolažil najhujše revmatične bolečine in trganje po udih in vsled vednega rahljenja popolno odpravil. Odkar rabim ta izvstni čaj, zopet rad jem, in sem čisto oproščen težav pri čiščenju, prebavljenju, boleznih glave, zgaga, mehanholije in celo nekega prav hudega spuščaja. Štejem si tedaj v dolžnost, da se gospod Francu Wilhelmu za to zdavno polajšanje svoje osode, ki bi bila sicer jako žalostna, katero mi pripravlja njegov Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi, najprisrčnejši zahvaljujem in ga vsem sotrpinom najtopleje priporočam.

V Toplicah, meseca maja 1877.

S. Rezek.

e. k. invalidni feldvebel.

Edino pravega izdeluje

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchenu.

Zavitek za osemkratno rabo, po ukazu zdravnikov pripravljen, a podukom, kako se rabi, v raznih jezicah stane 1 gl., kolek in zavijanje 10 kr.

Svarilo. Vsakdo naj se varuje pred ponarejenim čajem, ter naj zahteva vselej edino le „Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi“ (Wilhelms antiarthritisches anti-rheumatisches Blutreinigungsthee), ker so čaji, ki se nahajajo samo pod imenom protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi samo ponarejene reči, ki naj se nikar ne kupujejo.

Da je za p. i. obšinstvo prilicnejše, prodajajo pravi Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj ti le gospodje:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekar; v Borgu: Gius. Bettanini, lekar; v Bruku na Muri: Albert Langer, lekar; Bozenu: Franz Waldmüller, lekar; v Bruneku: J. G. Mahl; v Belovaru: Rud. Svoboda, lekar; v Briksenu: Leonh. Staub, lekar; v Pibergu: Jan. Neusser, lekar; v Celji: Baumbachova lekarna in Fr. Rauscher; v Kormini: Hermes Codolini, lekar; v Kortini: A. Cambuzzi; v Deutsch-Landsbergu: Müllerjevi dediči; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekar in Jož Gobetsky, lekar; v Fürstenfeldu: A. Schrickenfux, lekar; v Frohneleutenu: v Blumauer; v Brežah: O. Russheim, lekar in A. Aichinger, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradcu: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Grubišnem polju: Jos. Malich; v Gospiču: Val. Vovk, lekar; v Grafendorfu: Jos. Kaiser; v Mohorju: Jos. M. Richter, lekar; v Hallu (na Tirolskem): Leop. pl. Aichinger, lekar; v Judenburgu: F. Senekovič; v Innichenu: J. Stapf, lekar; v Jmstu: Vilh. Deutsch, lekar; v Ivaniču: Ed. Tolovič, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekar in J. Benič; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Kindbergu: J. Karinčič; v Kapfenbergu: Turner; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kranji: Karl Šavnik, lekar; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekar; v Leobnu: Jan. Peferšchy, lekar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Mürzzuschlagu: Jan. Danzer, lekar; v Muravu: Jan. Steyerer; v Mitrovici: A. Kerstenovič; v Malsu: Ludvig Pöll, lekar; v Neumarktu (na Štajarskem): Karl Mally, lekar; v Otočcu: Edv. Tomaj, lekar; v Mozirji: Jan. Tribuč; v Ptujju: C. Girod, lekar; v Petervaradinu: L. C. Junginger; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar; v Roveredu: Rihard Thales, lekar; v Rottenmannu: Franz X. Illing, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Šebeniku: Peter Beros, lekar; v Štrasburgu: J. V. Corton; v Št. Vidu: Julian Rippert; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekar; v Stainzu: V. Timoušek, lekar; v Zemunu: D. Jovanovič; v Splitu: Venatio pl. Grazio, lekar; v Schlandersu: B. Würstl, lekar; v Trstu: Jak. Seravalle, lekar; v Tridentu: Ant. Sautoni; v Trebižu: Eug. Eberlin, lekar; v Belaku: Math. Fürst; v Vukovaru: A. Kračevič, lekar; v Vinkovcih: Fridr. Herzog, lekar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekar; v Slovenjem gradcu: Jos. Kaligarič, lekar in g. Kordik, lekar; v Slovenski Bistrici: Adam pl. Gutkovski, lekar; v Senji: Jos. Accurti, lekar; v Zadru: B. Andravič, lekar; v Zlataru: Jan. Pospisil, lekar. (1)

Analično-kemični laboratorij direktorja dr. Theob. Wernerja, lastnika politehničnega zavoda, priseženega kemika v Vratislavu.

B. G. IX. fol. 24.

Opiraje se na to, da se po natančni in vestni kemični preiskavi obšinstvu najprej in najbolj gotovo in zanesljivo poročito daje za dobroto, izvrstnost in neškodljivost, kakor tudi pravo ceno iz organskih reči napravljene izdelka, poslal mi je g. lekarničar Franc Wilhelm iz Neunkirchenu na Spodnjem Avstrijskem poskušnje od njega izdelanega in po zdravniškem ukazu napravljene **Wilhelm-ovega Schneeburges Kräuter-Allop-a** v akleciji z njegovim pečatom zapечатeni v kemično preiskavo, željo, da naj ta njegov izd-lek natančno preiščem in nepristransko kot strokovnjak izrečem, kaj da sem pri tem preiskovanju našel.

Vsied te prošnje sem gori imenovani sok sam kvalitativno in kvantitativno preiskal, in smem opiraje se na vspeh te preiskave to-le resnično sodbo izreči:

Wilhelm-ov Schneeburges Kräuter-Allop je umetno izdelovan sok slizastih rastlin, ki sopolja vtrjuje in raznovrstne kataralične bolečine olajšuje. Ta sok se umno napravlja in priča o strokovnjaštvu g. izdelatelja, čemur sta porok tudi njegovo ime in njegov stan. Velik del od njega rahljenih rastlin je zaradi gori omenjenih koristnih nasledkov za človeški organizem že zdavnaj v znanstvu znan in v praktičnem zdravilstvu rahljen. Omenjenemu rastlinskemu soku je pridejan najboljši rastlinski sladkor, in je ga izdelatelj vedel svojemu izdelku dati po pridevkih prav veljan, prijeten pa ne mehak okus.

Iz popolnega prepričanja opiraje se na omenjeno preiskavo zamorem tedaj **Wilhelm-ov Schneeburges Kräuter-Allop** kot izvrstno zdravilo za prane, pljučne in sopolne bolezni priporočati in še posebno opominjam, da je njegova cena primerena njegovi vrednosti.

Naj še opominjam, da je g. Franc Wilhelm, lekarničar v Neunkirchenu, edini izdelatelj pravega Schneeburges Kräuter-Allopa, ki ga od l. 1876 sam razpošilja pod imenom **Wilhelmov Schneeburges Kräuter-Allop** samo g. Franc Wilhelm, lekarničar v Neunkirchenu.

V Vratislavu meseca maja 1877.

Vodja

analično-kemičnega laboratorija in politehničnega zavoda

(L. S.) **dr. Theobald Werner**, prisežen kemik.

Izvirna flaša velja 1 gld. 25 kr. in se dobiva le pri izdelatelju

Fr. Wilhelm-u,

lekarničarju v Neunkirchenu v Dolenjem Avstrijskem.

Zavijanje se zvrščani 20 kr.

Pravi Wilhelm-ov Schneeburges Kräuter-Allop prodajajo samo gospodje, ki ga dobivajo od mene:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mittlbach, lekarničar; v Bozenu: F. Waldmüller, lekarničar; v Borgu: Jos. Bettanini, lekarničar; v Bruneku: J. G. Mahl; v Briksenu: Leonard Staub, lekarničar; v Celji: Baumbach-ova lekarna in Fr. Rauscher; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekarničar; v Frohneleutenu: Vincenc Blumauer; v Brežah: Ant. Aichinger, lekarničar; v Feldbachu: Jos. König, lekarničar; v Gospiču: Val. Vovk, lekarničar; v Glini: Ant. Haulik, lekarničar; v Gorici: A. Franzoni, lekarničar; v Gradcu: Wend. Trnkoczy, lekarničar; v Hallu na Tirolskem: Leop. pl. Aichinger, lekarničar; v Inšpruku: Franc Winkler, lekarničar; v Innichenu: J. Stapf, lekarničar; v Ivaniču: Ed. Tolovič, lekarničar; v Jaski: Aleks. Heržič, lekarničar; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekarničar; v Koprivnici: Maks Werli, lekarničar; v Kranji: Karl Šavnik, lekarničar; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kindbergu: J. K. Karinčič; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekarničar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Meranu: Wilh. pl. Pernwerth, lekarničar; v Malsu: Ludv. Pöll, lekarničar; v Muravu: Jan. Steyerer; v Ptujju: C. Girod, lekarničar; v Petervaradinu: R. Deodattovi dedič; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekarničar; v Roveredu: Rihard Thales, lekarničar; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarničar; v Trstu: E. Zanetti, lekarničar; v Belaku Ferd. Scholz, lekarničar; v Vukovaru: A. Kračevič, lekarničar; v Vinkovcih: Fridr. Herzog, lekarničar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekarničar; v Slovenjem gradcu: G. Kordik, lekarničar; v Zadru: V. Androvič, lekarničar. Kdor hoče prevzeti zalogo, naj se pismono obrže do mene. (1)

Neunkirchen pri Dunaju (na Dolenjem Avstrijskem). **Franc Wilhelm**, lekarničar.

P. i. obšinstvo naj vselej odločno zahteva Wilhelmov Schneeburges Kräuter-Allop, ker le jaz sam izdelujem pravega in so izdelki, ki se nahajajo pod imenom: **Jullj Bittner-jev Schneeburges Kräuter-Allop** le nevedni ponaredki, pred katerimi posebno svarim.